

(Продовження з 4-ї сторони.)

Предс.: Належте до комуністичної партії?

Обв.: Належу до Ком. Партії Східної Галичини.

Предс.: Чи Ви були членом Центрального Комітету?

Обв.: Так, був.

Предс.: Коли Ви вступили до партії?

Обв.: Від коли найшовся на терені Східної Галичини, се значить від серпня 1921 р.

Предс.: Де Ви були перед тим?

Обв.: На території радянських республік.

Предс.: Коли Ви дісталися туди?

Обв.: В 1915 р. як полонений австрійської армії.

Предс.: Де Ви там перебували?

Обв.: В Туркестані. Я працював там до 1921 року. Був учителем, потім став членом комісаріату по національним справам а потім комісарем.

Предс.: Якої народності?

Обв.: Всіх народностей взагалі в Туркестані.

Предс.: Чому сюди вернули?

Обв.: Тому, що в Галичину лучило мене все.

Предс.: Чи тому, щоб працювати як комуніст, чи щоб бути в дома?

Обв.: З одної причини і з другої.

Предс.: Ви приїхали на своє ім'я?

Обв.: Так, приїхав до Львова, потім дістав паспорт на поліції в Камініці і замешкав у Львові у знайомих.

Предс.: Відки Ви тут маєте знайомих?

Обв.: Я тут ходив до гімназії і на університет, а університет скінчив у Кракові.

Предс.: Як Ви сюди вернули по довгих роках, то се вже не були знайомі.

Обв.: Знайомі деякі осталися приятелями на віки.

Предс.: В котрих людей Ви мешкали?

Обв.: В котрих, то прошу дозволити мені не сказати. Мешкане найшов а початком життя при вул. Петра Скарги 2 і замешкував на поліції.

Предс.: Як Ви сюди приїхали, до кого Ви з'ясувалися?

Обв.: З початку я посвятив час на те, щоб зорієнтуватися в політичній ситуації. Потім довідався про мене випадково тов. Ціховський.

Предс.: Ви знаєте його?

Обв.: Він мене знав.

Предс.: Куди він Вас завіз?

Обв.: Нікуди. Ми умовилися, що будемо від часу до часу зустрічатися, і він мені казав, що вже тут існує комуністична партія. Я просив його, щоб дав мені нагоду познайомитися з місцевими організаціями. Він поставив сю справу перед Центральним Комітетом, а сей поручив одному з обвинувачених, щоб він мене обвів по організаціях.

Предс.: Отже Ви довідалися, що тов. Кріпник мав Вас познайомлювати?

Обв.: Чи Кріпник, чи не Кріпник, а я поїхав до Станіслава, де була організація, дня 25. вересня.

Предс.: І там найшли організацію? Хто там був?

Обв.: Хто був, я не скажу.

Предс.: Отже Ви до партії вже вступили?

Обв.: Так, вступив.

Предс.: Хто Вам сказав, що 30. буде конференція?

Обв.: Посередом сказав се мені товариш Ціховський.

Предс.: Отже Ви пішли на неї? Як Вас випровадили?

Обв.: Через поданий знак. Я застав вже там коло 20 людей.

Предс.: Чому Ціховський Вас просив, щоб Ви говорили? Може тому, що більшість були Українці?

Обв.: Можливо, що тому.

Предс.: Ви отворили конференцію?

Обв.: Я говорив і пропонував вибрати представителів. Запропоновано мені, щоб вибрати тов. Лянгера. Мені вистарчило поручення тов. Ціховського, що його поставлено.

Предс.: Чи Лянгер був членом партії?

Обв.: Не знаю. Притім було умовлено, що товариш Лянгер мав називати ся Смоленко, тому, що були різні особи.

Предс.: Що було потім далі?

Обв.: Потім говорив представителі.

Предс.: Що Ви говорив?

Обв.: Я можу казати, що я говорив, а не, що другий казав.

Предс.: Потім забрав голос Круляковський?

Обв.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Предс.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

різні річки коло себе. Коли виїхався до Галичини попродав їх і набирав около 100.000 мп. При арештованні найдено в мене вже тільки 25.000 мп.

Предс.: Але свідки кажуть, що Ви грали в карти, що Ви мали гроші.

Обв.: Сі гроші носив я все при собі, бо в мешканку не міг тримати. Коли я мав 50.000 — 70.000 то могло викликати вражіння, що я мав сто тисяч. Свідки мусять сказати, чи я грав в карти, мусять сказати, як я жив.

Предс.: У Вас найдено картку з написом "Вовк" і спис розходів.

Обв.: На поліції відібрано від мене багато річей. Коли я в тюрмі ждав їх видачі, принесено мені урядову посвідку, що річечі нема. Потім найшовся в якийсь спосіб годинник. Тепер знов показують мені якийсь документ, що Н. мав дістати від мене три тисячі марок за партійну роботу. Коли поліція хотіла сказати мені се, треба було списати протокол. Треба було доказати мені!

Предс.: Нема чого кричати.

Обв.: Прошу мене зрозуміти, що таке поспуване може також деверувати.

Предс.: Отже Ви кажете, що того в Вас не найшли? Бо з того виходить, що Ви платили гроші партійним людям, а коли Ви платили гроші, то Ви мусіли бути членом ЦК, бо зі своїх грошей Ви не могли платити. Верніть тепер до Туркестану. Як Ви там знайшлися і як Ви звязалися партію? Ви знаєте Яворського?

Обв.: Знаю одначе не того, про котрого говорять акт обвинувачення. Він тепер у Харкові в партійній школі. Я прошу звернути ся до польського посольства в Харкові через Міністерство Закордонних справ, хай воно сконстатує, чи Яворський там знаходиться. Я хочу зачати від самого початку. Найважливіший матеріал, котрий проти мене п. Прокуратор видає, се моя стаття поміщена у віденській "Правді".

Предс.: Се Ваша стаття?

Обв.: Так, се моя стаття.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

бі наладити своє життя. Після перемоги над Колчаком ми мали змогу видобути ся з того мішка, окруженого зі всіх сторін. Шойно тепер була змога думати про те, щоб вертати домі. Я думаю, що верну до Галичини, де можна легше працювати, бо я не привик до таких умовин. З тих всіх двіста тисяч полонених, що були зі мною в Туркестані, ледви 35.000 вдержало ся при житті, а 165.000 вмерло на різні хвороби. Сі недорозв'язні питання і другі причини створювали таке, що відістати ся треба було за всяку ціну. Вирокім я привик до якогось ширшого життя, в якому є огниці деб були якісь засоби науки. В той спосіб з початком 1920 р. як сказано в статті, я виїхав з Туркестану і хотів дістатися до так званої Галицької Армії, котра була на Україні. Ся Галицька Армія вже була збаламучена так петлюрівськими як і польськими агентами, а це більше своїм власним інтелігентам, котрі зрадили класові інтереси своєї бідноти, якою кермували. Я се тут підтримую. Я приїхав до Ніжина. З той цілю так званої Галицької Армії лишилось всього 2.000 людей. З тих людей я вибрав около 150 і для них утворено партійну школу. Я викладав у ній історію суспільного розвитку.

Предс.: А комуністичну тактику?

Обв.: Були і інші товариші, що говорили про комуністичну тактику.

Предс.: Отже ся школа була для агентів комунізму?

Обв.: Вона була для вироблення діячів комунізму. Там між іншими був Галичанин Яворський, котрий вчить тепер у партійній школі в Харкові. І того власне Яворського я гадаю в статті.

Предс.: Отже то був інший Яворський?

Обв.: Інший Яворський. Коли п. Предсидатель не вірить, прошу звернути ся до польського посольства в Харкові. Непотрібно його мішати з іншим Яворським. Закидують ся мені далі, що виховане тих людей мало метою виховати комуністів і борців проти польської окупації Східної Галичини. Я мушу сказати, що ці закиди сягають часів, коли справа Сх. Галичини не була вирішена навіть силою зброї, навіть рижеським трактатом. Се все було ще в 1920 р. Ще далеко до трактату і в часі війни. І тоді я був переконаний, що треба боритися за се, щоб Сх. Галичина належала до Радянської України. І того переконання я і тепер. Але коли я вступив до Сх. Галичини, я мушу признати, що Сх. Галичина є прикована до польської організації. Ані наша партія ані її тактика не наказує нам відірвати Сх. Галичини. Ми робимо свою роботу і не маємо часу займатися з такими річима, як відірване Сх. Галичини. Ми маємо більші цілі.

Предс.: Перестрій цілого устрою?

Обв.: Так.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був арештований і сидів в одній келії в арештах при вул. Льва Сапига.

Предс.: Чи "Нестор" то був Ваш псевдонім?

Обв.: Ні, не мій.

Предс.: Як Ви казали, що я говорив, а не, що другий казав.

Обв.: Потім забрав голос Круляковський?

Предс.: Нехай товариш Круляковський се скаже.

Обв.: Кілько було осіб на конференції?

Обв.: 27, а між ними Леон Шнігел, котрий разом зі мною був